

(Ne)Zabudni(te)
na Zabudnutie

Vydavateľstvo
Spolku slovenských spisovateľov

(Ne) Z abudni (te)
na Z abudnutie

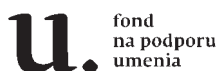
Copyright © Ondrej Klenovský 2017

Illustrations © Anna Gajová 2017

Cover Design © Ľubica Končeková 2017

© Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, spol. s r. o., Bratislava

<http://www.vsss.sk>, e-mail: vsss@stonline.sk

Kniha vyšla s finančnou pomocou

Fondu na podporu umenia

VYDAVATEĽSTVO SPOLKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV spol. s r. o.

Ondrej Klenovský: (Ne)zabudni(te) na Zabudnutie

Zodpovedná redaktorka Michaela Janceková

Ilustrácie Anna Gajová

Obálku s použitím ilustrácie Anny Gajovej navrhla Ľubica Končeková

Grafická úprava a sadzba Ľubica Končeková

Tlač P + M, s. r. o., Turany

Vydanie prvé

Printed in Slovakia

ISBN 978-80-8061-944-2

Ondrej Klenovský

(Ne) Z abudni (te)
na Z abudnutie

Namiesto úvodu:

Zbieram tie rozprávkové knižky
čo nie sú módne novinky
i toto vedia moji blízki
že si ich kladiem do skrinky
V živote často tragédia
prelína sa i s komikou:
poličke skrutka povolila
a zrazu s ranou veľikou
v izbe mi vznikla knižná hora
namiesto skrinky s knižkami
Ako tak na ňu hľadím zhora
v hlave červ obáv víta mi
či moje knižky týmto pádom
nebudú veľmi zničené
Pohľadom hľadím ich rad-radom
prvú z nich do rúk zoberiem
a vidím, že je bez úhony
väzba je pevná, žiaden šrám
tak si ju skusmo pootvorím
s chuťou sa do nej začítam
Vtom naskakuje husia koža
priamo na mojom chrbáte
– udiala sa vec sotva možná
s knižnicou mojou po páde

Rozprávky z kníh sú popletené
v duši sa mieša zlosť a strach
Nezotrvala skrutka v stene
a čítam o troch prasiatkach...
... ako si vlka vyčíhali
zhodli sa, že ho zožerú
s Karkulkou v dome starej mamy
chystajú z neho večeru
Inde čo čítam, tiež ma ľaká
princezná v krásnom väzení
čaká na škaredého draka
s ktorým sa neskôr ožení
A Snehulienka? – pred zrkadlom
vyrástla, no nie do krásy

– Ruženka túži zažiť spánok
ktorý sa stále nehlási
Popolvár čaká na trojružu
kým Popoluška tasí meč
Nebojsa – troska ustráchaná
... a dedo Vševed? – stratil reč
Valibuk silný – ako komár
len prorok Rak je prorokom
keď Kubovi sa trasie somár
tak buchty tečú potokom
Mám rozprávky – no celkom iné
som z toho značne nešťastný
I pátram v mysli po príčine
že kto mi ich tak pobláznil
Priznávam pravdu – bez mučenia
hoci som chodil do školy
nebol som dvakrát do učenia
nepísal som si úlohy
darmo si moji kamaráti
túkali prstom na čelo
Počkaj, to sa ti isto vráti
– to sa mne vtedy vravelo
a teraz mi je stokrát beda
keď človek nedbá dobrých rád
pomstila sa mi abeceda
že som ju v škole nemal rád

O hlúpom Janovi, ktorý nebol taký hlúpy, ako sa na prvý pohľad zdalo

Za siedmimi horami a siedmimi dolami, siedmimi dolinami a siedmimi horninami sa rozprestieralo jedno malé, ale naozaj malé kráľovstvo. Úplne maličké, nie väčšie ako palec a nie menšie ako malíček, pokiaľ sa bavíme o palcoch a malíčkoch obrov, a nie ľudí. A v tomto kráľovstve žil mladík-samouk, hlúpy Jano, ktorý vyštudoval vysokú školu filozofickú. Vysokú preto, lebo pec, ktorú ako správny pecivál obýval, bola poriadne vysoká. Nepodobala sa síce na klasické vysoké pece, v ktorých sa taví železná ruda, ale zato patrila medzi najvyššie pece v dedine. Náš milý hlúpy Jano, keď ho ešte neoznačovali za hlúpeho, teda za svojich školských čias, si ako malý Janko veľmi obľúbil čítanie.

Takže keď už náš malý milý Janko dokázal rozoznať malé písané „a“ od veľkého tlačeneho „Z“, úplne podľahol čaru abecedy a zlozvyku čítania. Zlozvyku nie preto, že by čítanie bolo zlé, ale preto, lebo práve čítanie ho pripútalo k onej domácej vysokej filozofickej peci a odradzovalo ho od domácich prác. Keď bolo treba doma niečo urobiť, napríklad vyniesť smeti, pokosiť trávu, porať pole, nakrímiť či podojiť kozu či kravu, vždy mal tú istú výhovorku: „Nemôžem – čítam.“ A preto ostatní v Janovej rodine, ba i v rodnej dedine, zanevrelí na vzdelanie, lebo veľactení občania mesta a zároveň rodičia miestnej omladiny nechceli, aby ich deti dopadli ako hlúpy Jano.

Nie že by bol Jano naozaj hlúpy, ale vždy, keď k nim prišla nejaká návšteva, Jano v túžbe stoj čo stoj sa pochváliť, aké vedomosti nadobudol, rozprával a rozprával, až si o ňom začali ľudia rozprávať, že nič nerobí, že len filozofuje, a teda súka z rukáva hlúposti na počkanie. A tak k Janovým rodičom prestali chodiť návštevy. Ba čo horšie, do miestnej ľudovej Ľudovej školy prestali chodiť deti a miestny učiteľ Ľudovít Ľudomil, podľa ktorého školu pomenovali, prestal byť ľudomilom a stal sa odludom.

Jedno je treba pripomenúť. V týchto časoch nik nechyroval o výtvarných a technických moderných technikách. Ešte nevymysleli rádio, toľko televízor, a unavení, celo-

dennou prácou zmorení ľudia nemali pri čom zaspávať. Dnes si stačí sadnúť pred zapnutý prijímač a človek hneď zaspí ako drevo. Vtedy sa zmorený, vyčerpaný človek prehadzoval v posteli z boka na bok, zaspáť nevedel, a keď už-už zadriemal, zakikiríkal kohút. Kohút v tých časoch fungoval ako náhrada budíka. Ľudia dobre vedeli, že sa musia ráno zobudiť, ale ešte sa nenašiel vynálezca budíka, dokonca ani nikto, kto by hľadal taký vynález, ba ani nikto, kto by hľadal takého vynálezcu. Jednoducho povedané, človek ledva zadriemal, hneď mu kikiríkal „budík“ a musel vstávať do práce. Takíto unavení, vyčerpaní ľudia, samozrejme, nepodávali dostatočné pracovné výkony, preto veľmi často pracovná doba netrvala len predpísaných osem hodín, ale už od svitu a až do mrku.

Čím viac mali Janovi rodičia práce – keďže im Jano nepomáhal a len si čítal usadený vysoko na peci – tým unavenejší a zmorenejší sa z práce vracali a tým ťažšie sa im zaspávalo. Mali však Jana.

Stačilo, ak Janov tatko povedal:

– Janko, porozprávaj nám, čo nového si sa dnes dočítal... – a Jano ihneď spustil a skôr než stihol dopovedať prvú zložitú zloženú vetu, jeho rodičia zaspali, akoby ich do oleja hodil.

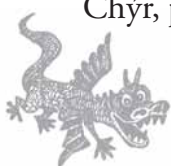
Ani ten najväčší a najmodernejší televízor na svete by ich tak rýchlo nespál. Keby žil Jano v Indii, mohol by sa živiť ako uspávač hadov – keby žil medzi Indiánmi, tak by mu to prischlo ako jeho indiánske meno, ale preto, že žil vo svojej rodnej dedine, v rodnom minikráľovstve, zostal nepochopený a pre všetkých hlúpy...

Ako bolo, ako nie, v tom istom kráľovstve, ibaže v kráľovskom meste v kráľovskom paláci, žila princezná Amélia. S nevídaným pôvabom vyrástla do nevídanej krásy a múdra bola skoro ako Vasilisa Premúdra, ak nie viac. I náš hlúpy-nehlúpy Jano o nej čítal v nejakých módných i nemódných žurnáloch. Túžil sa síce s princeznou stretnúť a rozvinúť s ňou hlbokú filozofickú debatu o nesmrteľnosti chrústa, zliezť z pece a opustiť teplo domova sa mu však kvôli jednej žene nechcelo. Veru, nechcelo, hoci išlo o princeznú a princeznovský titul sa v týchto časoch, ako i dnes, považoval za bonus navyše.

Keď náš Jano občas na princeznú a na učivo, ktoré sa naučila od svojich učiteľov, pomyslel, vždy si povedal:

– Aj kniha je ženského rodu a ešte som ich dosť veľa neprečítal, – i zaboril nos do ďalšej kapitoly v ďalšej knihe a na princeznú pozvoľna zabúdala...

Chýr, predovšetkým o kráse princeznej Amélie, sa dostal aj do zahraničných

časopisov. Preto predovšetkým o kráse, lebo kráľ zatúžil dcéru vydať a v týchto časoch nebola múdrosť princezien medzi aristokraciou až taká atraktívna ako krása. Keďže bohato ilustrované články o kráse princeznej Amélie videli v zahraničných časopisoch zahraniční princovia a ich vnúcatchtivé zahraničné kráľovské mamičky a venachtiví zahraniční kráľovskí ockovia, stalo sa, že Amélia mala toľko nápadníkov, že ich ani na svojom počítadle nedokázala spočítať. Možno by ich spočítala na kalkulačke, ale keďže sa ešte nenašiel vynálezca kalkulačky, ani hľadač vynálezu, ani hľadač vynálezcu...

Všetci nápadníci princeznej boli rúči, švární a oplývali mnohými kladnými vlastnosťami, ale múdrosť a všeobecný rozhľad k nim rozhodne nepatrili. Treba povedať, že mnohí nápadníci sa zvrtili na hranici a odišli domov. Niektorí už na hranici kráľovstva, iní na hranici hlavného kráľovského mesta – jednoducho na tom mieste, kde ich dostihli cenzurovanou tlačou zamlčané chýry, že princezná je popri svojej kráse aj veľmi múdra. Samozrejme, množstvo nápadníkov táto informácia neodradila, lebo ich pokladnica zívala takou prázdnotou, že ani škaredá a múdra princezná by im nevadila, len aby k nej prislúchalo dostatočné veno, a to k princeznej Amélii veru prislúchalo. Takí nápadníci však zväčša nevedeli čítať a mali i riadne medzery aj v zemepise, neraviac už o topografiu, a tak často ani netrafili do hradu či do hlavného mesta a niektorí nenašli cestu ani do samotného kráľovstva. Napriek tomu mala Amélia nápadníkov habadej, no ani jeden z nich nevynikal väčšou než priemernou bystrosťou, čo princeznú veľmi nenadchýnalo. Nemohla im však len tak povedať:

– Všetci ste hlúpi a ja chcem niekoho múdrejšieho, – preto bez nádeje, že by sa medzi nimi predsa len mohol ukrývať intelektuál, rozhodla sa, že milých-nemilých nápadníkov odradí nezodpovedateľnými otázkami...

Zatiaľ čo zabávala pytačov svojimi nezodpovedateľnými otázkami, vyšiel o tejto vyberavej intelektuálke článok v dračom časopise veľkého formátu Drakovec, aj s fotkou v nadživotnej veľkosti. A práve do tejto fotky sa zahľadel drak Zákerák a beznádejne sa zaľúbil. Drakova tragédia spočívala v jeho nesprávnom vnímaní informácie. Článok v novinách totiž nebol pochvalný, ale varovný. Vystríhal pred dotyčnou princeznou veľkým červeným písmom, aby si výstrahu všimli aj tí draci, ktorí sa v škole nenaučili čítať. V dračom kráľovstve ich mali dosť, keďže dračí vzdelávací systém preferoval hodiny lietania, revu a chrlenia ohňa pred lúštením abecedy. Vedzte, že červená farba všade na svete, dokonca aj v rozprávkovej ríši, znamená: „POZOR! STOP!“ Vedzte aj

to, že drak Zákerák do školy nechodil, a keď tam náhodou zablúdil, vtedy ne-
dával pozor. Absentoval aj na hodinách dračej dopravnej výchovy a tým pá-
dom mu unikol význam červenej farby. Článok v novinách si mylne vysvetlil,
preto odletel do maličkého kráľovstva uchádzať sa o ruku princeznej Amélie.

Drak Zákerák doletel na hradné nádvorie minikráľovstva, kde nemotorne
pristál, zraziac strážnu búdku a troch strážnikov s halapartňami. Zareval tak
silno, že popraskali sklenené okenné výplne na hrade i v podhradí. Drak Zá-
kerák rozhodne nepatrí medzi krásavcov, nemal urodzený pôvod ani inteli-
genciou neoplýval. Niektorí by povedali, že bol tupý ako poleno, no s tým ne-
súhlasím, lebo aj polená považujem za múdrejšie od draka Zákeráka – tie
aspoň ticho ležia v kôlni, ticho ako peň, a čakajú, kým sa premenia na užitoč-
né teplo v ktoromsi kozube či kuchynskej peci. Teplo produkované drakom
v následku na túto chvíľu len drobnejších požiarov však rozhodne užitočným
nazvať nemožno.

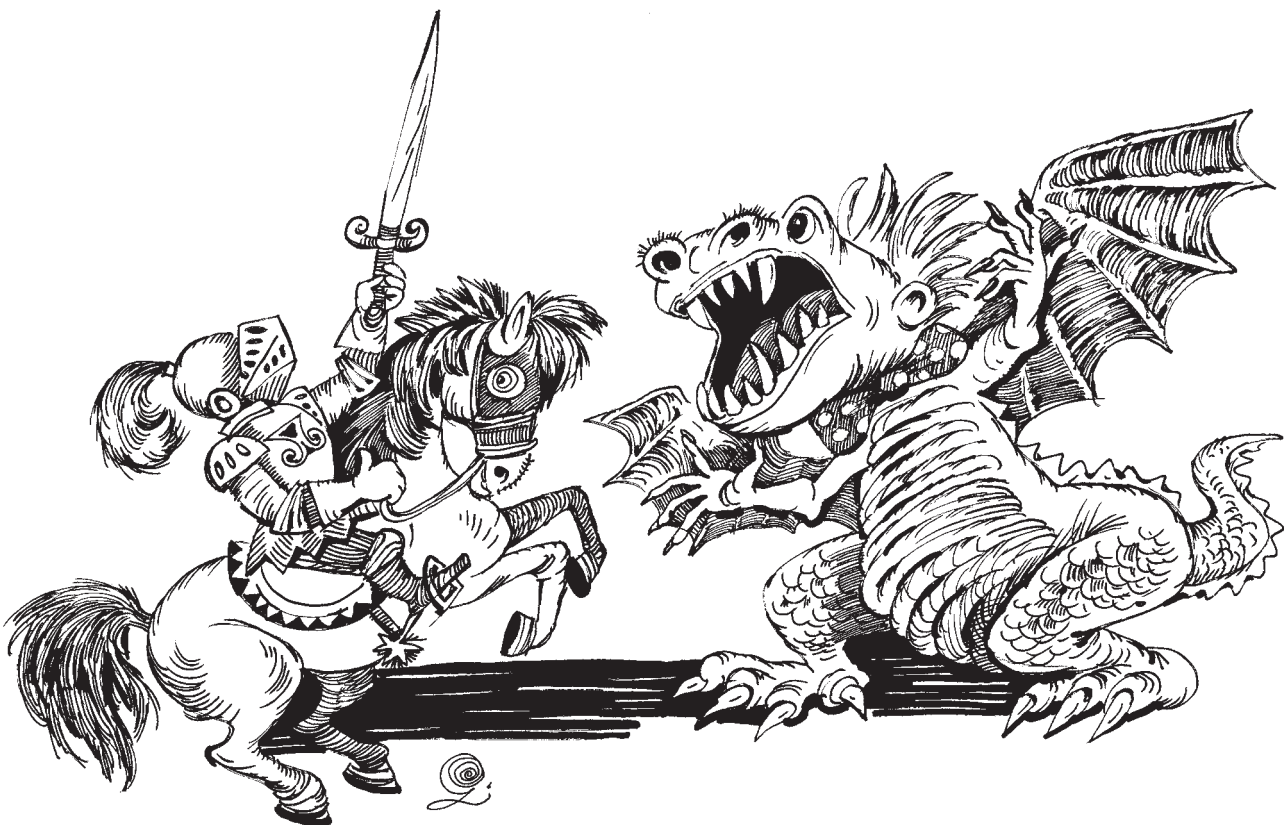
Drak všetky svoje negatívne vlastnosti vyvažoval silou. Jašterov prílet, rev
i následné už výhražnejšie chrlenie ohňa na všetky svetové strany, ktoré s ne-
motornosťou seba vlastnou predvádzal a zapríčinil ním štyri už o čosi väč-
šie požiare, dostatočne argumentačne presvedčili kráľa, aby s ním Améliu za-
snúbil. Kráľ prisľúbil drakovi princeznú hlavne preto, – aby... – to už citujem
z intervijú uverejneného na druhý deň v miestnom denníku: „Nám tento mo-
toricky nevypočítateľný drak čírou náhodou nespálil do tla hrad, kráľovské
mesto, či dokonca celé kráľovstvo.“

Pôvodne Zákerák plánoval odniesť si snúbenicu, ktorá sa zanedlho mala stať
jeho ženou, do dračej zeme. Do krajiny, ktorú zemepisci, zememerači, karto-
grafi, etnografi, cestovatelia, cestopisci a iní dobrodruhovia podobného razenia
nazývajú Drakolandia. Princezná však ihneď po vzlietnutí spustila monológ
o bezpečnostných predpisoch pre let v dračích pazúroch, a to v takej hladine
intenzity zvuku, ktorú by o pár storočí neskôr v Bellových laboratóriách oce-
nili hodnotou 96 decibelov. Budúceho ženícha tak strašne rozbolela hlava, že
okamžite stratil schopnosť lietať a musel núdzovo pristáť pri jaskyni neďale-
ko kráľovského mesta. Očití svedkovia uvádzali, že nešlo ani tak o pristátie,
ale skôr o pád sprevádzaný ohnivým efektom, a ak by očití svedkovia žili o pár
storočí neskôr, považovali by jav za zostrelenie lietadla...

Kráľovská informačná služba zaznamenala, kde a za akých okolností drak
pristál a podala panovníkovi podrobnú správu o presnej aktuálnej polohe jeho
dcéry. Veľký kráľ minikráľovstva vystrojil svoju miniarmádu a vydal sa na jej

čele zachrániť princeznú. Po opadnutí šoku z vydesenia jašterom sa totiž živo vžil do situácie svojho milovaného potomka a trpkou oľutoval svoj nerozvážny súhlas s jej vydajom i jej vydanie do pazúrov budúceho ženicha. Keď po nedlhom putovaní účastníci výpravy uzreli od hlavybôľu rozmrzeného a nahnevaneného draka, dali sa všetci traja členovia početnej kráľovskej armády – bubeník, trubač i vlajkonosič – na šialený ústup. Ani kráľ dlho neotáľal, keď spozoroval, že stojí na čele armády, ktorej úplne absentuje telo. Vzal nohy i svojho koňa na plecia a utekal tak rýchlo, že ho zastavila až hradná brána, ktorú nedbalí a vystrašení sluhovia zabudli otvoriť. No kráľ nepatrilo k tým, čo sa vzdávajú po prvom neúspechu. Mal krajinu plnú pytačov, ktorí pri prilete draka od strachu skameneli, a preto nestihli ujsť, a teraz, keď postupne precitali a rozcvičovali si stuhnuté končatiny, vyhlásil individuálnu oslobodzovaciu akciu pod heslom „Kto vyslobodí princeznú z dračích pazúrov, dostane pol kráľovstva a princeznú Améliu za ženu.“ Mnohí z pytačov odišli, vraviac si, že taký risk nemá cenu, a je úplne jedno či oným riskom mysleli súboj s drakom alebo manželstvo s múdrou, preto potenciálne mudrúcou princeznou. Iní pytači sa však rozhodli vyskúšať šťastie, ale keď došli k jaskyni, došli k rovnakému názoru ako

prvá názorová skupina, lebo nevrlý exemplár jaštera – pred poľným obydlím oddychujúci a iskry vydychujúci – dokáže priam telepaticky meniť názory okoloidúcim... No našli sa aj takí „odvážlivci“, ktorí sa išli na hrôzostrašného šarkana pozrieť len preto, aby si mohli povedať, že to za to naozaj nestojí...

... a tak stratili všetci pytači záujem o princeznú Améliu a princezná Amélia stratila všetkých pytačov, ktorí ju mohli pri značnej dávke odvahy a dobrej vôle zachrániť. Po tomto sklamaní, ktoré kráľovi pripravili zahraniční kráľovskí synovia, prestal kráľ veriť, že v urodzenej krvi urodzených pánov koluje viac urodzenosti, než strachu, preto dal vytlačiť inzerát do ľudových novín malého formátu – Ľudovec, pre ľud pospolitý, nech spomedzi ľudu povstane ľudový hrdina (pokojne sa môže volať hoc' Ľudo), ktorý si záchranou princeznej zabezpečí urodzený pôvod. No ako to už býva aj v bežnom živote, zhodou náhod či nečakaných okolností sa môže stať, že sa z ničoho-nič objaví škriatok a narobí šarapatu, vyvolá nedorozumenie, prípadne skomolí, čo sa dá. Tak sa z komára stane somár, či dokonca slon. Tentoraz sa našiel škriatok tlačiarenský, a tak inzerát, ktorý vyšiel v novinách Ľudovec, vytlačený pre efekt a výraznosť hrubým, podčiarknutým, paličkovým písmom, aby každého čitateľa hneď udrel do očí, nadobudol túto podobu: „**NA ZNÁMOSŤ SA DÁVA TÁTO VÁŽNA SPRÁVA: ĽUDU DOMÁCEMU I ĽUDU ZAHRANIČNÉMU. KTO VYSLOBODÍ PRINCEZNÚ Z DRAČÍCH PAZÚROV, DOSTANE KRÁĽOVSTVO A POL PRINCEZNEJ ZA ŽENU.**“

Náš hlúpy-nehlúpy, na vysokej filozofickej domácej peci odškolený Jano mal veľmi dobré informácie o dianí v kráľovstve, lebo prečítal všetky noviny a časopisy, ktoré sa dopodrobna zaoberali danou tematikou. Nemohol si nevšimnúť do očí bijúci kráľovský inzerát v novinách Ľudovec, ktorý mu do očí nielenže bil, ale doslova a do písmena mu oči klal, nielen pre zvolené písmo, ale aj preto, lebo sa v ňom vyskytovala veľmi závažná tlačová chyba. Živo si predstavil nápadníka, ktorý by vyslobodil princeznú Améliu a dožadoval by sa doslovného dodržania podmienok v inzeráte – celé kráľovstvo a pol princeznej. Vznikol by nehorázny škandál. Majiteľ takmer vyklatých očí však zobral vec optimisticky a pevne dúfal, že tlačovú chybu niekto objaví a v budúcom čísle novín uvedie na pravú mieru.

Popravde jeho optimistický prístup nepramenil ani tak príliš z optimizmu, ako skôr z lenivosti, lebo ako správny domased a pecomil nemal záujem pre čiusi chybičku opúšťať milovanú piecku a teplo domova...

Kráľovský inzerát v novinách Ľudovec, ktorý redakcia zaradila do časopi-

su bez nároku na úhradu inzertného poplatku, vychádzal ani nie tak preto, aby niekoho nabádal k odvážnej akcii, ale skôr preto, aby sa kráľovské veličenstvo nehnevalo a nedalo ľudu za úlohu oslobodiť princeznu kráľovským príkazom. Ľud by mohol vo vojne s drakom utrpieť výrazný početný úbytok a redakcia by prišla o značnú časť už i tak nepočetných platiacich čitateľov, čo by ju mohlo definitívne zruinovať, a namiesto po drakovi by bolo po ľude i po Ľudovcovi.

Inzerát mal ešte ďalšiu špecifickú vlastnosť: bol takmer nečitateľný. Nie však preto, že by sa nedal prečítať, ale preto, lebo ho nikto radšej čítať nechcel alebo prosto čítať nevedel. Povestnú výnimku potvrdzujúcu pravidlo tvoril len Jano, ktorý čítal všetko, čo mu pod ruku prišlo, bez ohľadu na obsah.

V konečnom dôsledku ani jedného občana kráľovstva, tentoraz Jana nevyvímajúc, ani nikoho zo zahraničia vízia osobného stretnutia s drakom nelákala. Veď drak Zákerák za svoj život nenadobudol prakticky žiadne hygienické návyky, nehovoriac o hygiene dentálnej, a tiež neovládal základy slušného stolovania. Keď si niekto – ktokoľvek – predstavil, že by práve takémuto nemóresnému, bacilmi a vírusmi infikovanému dračiemu grobianovi mal poslužiť ako večera, tak ho heroické chůtky prešli a radšej s bývalými nápadníkmi princeznej zhodne skonštatoval, že to za to naozaj nestojí...

Jano trpezlivo čakal na ďalší výťah novín Ľudovec veriac, že už tlačovú chybu opravili a on zase dokáže pokojne spať. No keď ani po mesiaci chybu neodstránili a inzerát vychádzal v nezmenenej podobe, rozhodol sa konať. Nemajúc veľkú dôveru k poštovej službe, ktorú v týchto časoch a oblastiach zabezpečovali poštové holuby (taký holub sa zaľúbi a nedoručí list, prípadne si ho uloví a zje anonymný hladný občan, sokol, orol, jastrab či iný gurmán), rozhodol sa pre osobnú intervenciu v redakcii časopisu Ľudovec...

Čo sa dialo toho rána a hlavne večera v Janovej rodnej chalupe i dedine, vošlo do histórie tejto obce ako najradostnejší deň tisícročia. Prišlo to ako blesk z jasného neba. Janova mamka o piatej hodine rannej natierala maslom krajec chleba a otec sedel za stolom čakajúc na pripravované raňajky, keď tu Jano, ktorý o takomto čase zvykol spať na peci, lebo sa so železnou pravidelnosťou zobúdzal okolo obeda, hovorí:

– Mamo, mne natrite tri krajce, aby som vo svete neostal hladný.

A vtedy Janovej mamke od prekvapenia spadol na zem chlieb, ktorý práve natrela a chystala sa ho položiť na stôl, čím bol vlastne učinенý objav, že chlieb vždy padá na zem namazanou stranou. No tejto skutočnosti nevenovali Jano-

vi rodičia pozornosť, lebo ich mozgové závitý spracovávali práve počuté slová „... aby som vo svete neostal hladný“.

Sprvoti si mysleli, že sa jedná o zvukovú halucináciu, potom sa domnievali, že Jano hovorí zo sna, vzápätí ich však napadlo, že sa asi veľmi skoro zobudil, tak si niečo číta, no keď Jano zostúpil z pece a spýtal sa, či už má tie chleby natreté, vydedukovali, že sa naozaj chystá do sveta, a začali spriadať plány na večernú oslavu. Zatiaľ len nesmelo. No keď Jano potvrdil svoje predošlé slová odchodom na priedomie, rozšírila sa informácia o jeho zámere ísť do sveta po celej dedine. Neuveriteľnou rýchlosťou sa začal zhromažďovať početný zástup zvedavých spoluobčanov, členov miestnej ľudovej kapely nevynímajúc. Všetci ho potom svorne a s hudobným sprievodom vypravovali až za les. Nie že by im Jano až tak prirástol k srdcu, no chceli sa na vlastné oči presvedčiť, či naozaj odchádza do sveta a nevyšiel si len na huby. Keď sa však Jano ani do večera nevrátil, prepukla bujará oslava s tombolou a ohňostrojom...

Či cesta trvala deň, či tri, alebo hodinu, kto vie, lebo chudák Jano z tolkej chôdze stratil pojem o čase – tak strašne ho boleli nohy, keď konečne dorazil do kráľovského mesta. Niet sa čo čudovať, veď ich doteraz takmer nepoužíval. Pomyslel si, že by ho až tak bolieť nemali, keď ich má skoro nové – nezodraté.

Prehliadkou mesta, zapadnutých zákutí či kultúrno-historických pamätihodností sa zbytočne nezdržoval. Vydal sa hľadať redakciu novín Ľudovec. Našiel ju približne po poldňovom hľadaní, asi desať metrov od brány, ktorou ráno do mesta vstupoval.

Keď už stál pred dverami redakcie, zaklopal na ne, lebo v mnohých knižkách čítal, že slušní ľudia pred vstupom zaklopú, a podobne ako iní ľudia mal tendenciu považovať sa za slušného. Keď sa po zaklopaní spoza dverí neozvalo žiadne pozvanie, zaklopal ešte raz a vstúpil dnu bez pozvania. Za stolom sedel nevysoký chlapík s cvikrom zacviknutým na špičke nosa a tváril sa veľmi dôležito, keďže dačo zapisoval prvotriednym husím brkom namočeným do prvotriedneho atramentu na prvotriedny papier.

– Dobrý deň, – pozdravil Jano.

– Dobrý! – odzdravil chlapík, neodtrhávajúc zrak od papiera a textu, ktorý s vášňou grafomana súkal na papier.

– Hľadám pána šéfredaktora... – oznámil Jano trocha ostýchavo, trocha ne-sebavedome, lebo ho zmiatlo, že tento okuliarnatý chlapík sa rozhodol pri svojej odpovedi nenadviazať očný kontakt, čo bolo podľa niektorých autorov veľmi nezdvorilé i neslušné a podľa iných nehorázne až drzé.

– Pán šéfredaktor tu nie je, je na dôležitej novinárskej konferencii, – odsekol chlapík tvrdým, nevrlým a nevľúdnyh hlasom. Nakoniec zdvihol zrak, pozrel sa na Jana a i hlas mu zaraz znel mäkšie, vrejšie i vľúdnejšie:

– Som redaktor Atrament, čo si želáte?

– Ten inzerát... – prešiel hneď Jano k veci. Úplne zabudol na slušné vychovanie, ani sa nepredstavil.

– Ktorý? – zaujímal sa redaktor Atrament, prehliadajúc, že sa Jano nepredstavil, čo inokedy považoval za vážny prehrešok, no momentálne sa chcel venovať písaniu, tak mu to vôbec nevadilo.

– Nó o drakovi a... – začal sa Jano pozvoľna dostávať k podstate svojej návštevy.

– Aháá, už viem... – prerušil Jana redaktor Atrament. – Nech sa páči! – a bez akéhokoľvek vysvetľovania podal Janovi mapu a kompas. – Ostatné vybavíte na mieste, – ponoril sa do hlbín písania a Jana si už nevšimol.

Totíž redaktor Atrament mal jednu veľmi zlú vlastnosť: myslel si, že všetko vie. V tomto prípade si myslel, že má tú česť s dobrovoľným záchrancom princeznej Amélie, ktorý prišiel na kráľovský inzerát, so železnou pravidelnosťou publikovaný v Ľudovcovi. V stave svojej domýšľavosti dal práve preto Janovi mapu a kompas, aby práve prihlásený statočný hrdina hlásiaci sa na inzerát, na ktorý sa nikto iný radšej nehlásil, ľahšie našiel miesto drakovho pobytu. Redaktor Atrament si domyslel i to, že tento človek nebude mať všetkých päť pohromade, keď sa hlási na inzerát. Hádam je po nejakom úraze hlavy, a teda je hlúpy. Možno je to ten hlúpy Jano z rozprávok starej mamy. Usmial sa popod fúzy a namočil prvotriedne husie brko do prvotriedneho atramentu...

Sebaistota, s ktorou redaktor Atrament podal Janovi mapu s kompasom, pomýlila i Jana a tiež ho trochu nakazila domýšľavosťou. A tak si Jano v tomto stave domyslel, že pán Atrament sa rozhodol prezradiť mu miesto konania dôležitej novinárskej konferencie a zároveň i momentálneho pobytu šéfredaktora novín Ľudovec, ktoré je zaznačené na priloženej mape, aby mu mohol osobne predniesť svoju sťažnosť, a kompas považoval za upomienkový predmet a veľmi milú pozornosť od redakcie novín.

Veru, keď dorazil pred dračiu dieru, teda pred jaskyňu, kde si drak zriadil svoje trvalo-prechodné bydlisko do času, kým znova nenadobudne schopnosť lietať, ešte stále veril, že sa stretne so šéfredaktorom novín. Keď vstúpil do jaskyne, spomenul si na najnovšie architektonické trendy, ktoré hlásali návrat k prírode a navodzovali atmosféru podzemných prírodných úkazov. Ani

keď ho v nose začal štípať neznesiteľný zápach vháňajúci slzy do očí, nenadobudol žiadne podozrenie, lebo čítal o syroch, ktoré síce nemajú najvábnejšiu vôňu, ale majú jedinečnú a delikátnu chuť – hotový koncert lahodného pôžitku pre chuťové bunky. Vychádzajúc z toho, čo mal načítané a nastudované, predpokladal, že sa nachádza v mieste konania dôležitej novinárskej konferencie, v hoteli zariadenom v štýle ALL NATURE – všetko prírodné, a práve sa zrejme ide konať ochutnávka exkluzívnych labužníckych syrov, čomu nasvedčuje nezvyčajná vôňa dráždiaca pachové bunky. Jano tajne dúfal, že mu z tých syrov dajú aspoň ochutnať, aby zažil nevídané pocity, o akých čítal v časopise Gurmáni.

Nič zlého netušiac, postupoval ďalej vpred a čím hlbšie zašiel, tým boli pachy intenzívnejšie. Sĺz v očiach pribúdalo a viditeľnosť pre slzy klesala, kým si čuchové bunky na zápach úplne nenavykli, alebo, lepšie povedané, kým od intenzívneho zápachu neupadli do bezvedomia. Potom už aj oči prestali sliziť a keď si ich pretrel a uvidel obraz pred sebou, ako prvé ho napadlo, že si šéfredaktora novín Ľudovec predstavoval trochu inak. Rozhodne o niečo menšieho, bez šupín, s menšími očami, zubami a pazúrami a rozhodne bez krídel...

Až keď sa lepšie prizrel krídlam, všetko pochopil a začal chápať aj to, prečo mu všetci hovoria hlúpy Jano, lebo len hlupák by sa dal takto hlúpo nachytať. Keď zistil, že padol do pasce a že ho redaktor Atrament napálil, mal chuť mu vynadať, rovnako aj všetkým redaktorom a šéfredaktorom na svete, lebo nikdy v žiadnom časopise nebola reportáž z dračieho brloha, aby včas vyčítal nebezpečenstvo a zutekal kade ľahšie. Z podobných pohnútok mal tiež neprekonateľnú chuť obúchať si hlavu o stenu jaskyne, no pravdupovediac, nebol na to čas.

Keď si uvedomil hrôzostrašnú pravdu, že stojí pred drakom, nevedel sa pohnúť, akoby mal nohy z olova, márne hľadal akú-takú odvahu a srdce mu padlo do nohavíc... V mysli začal odpočítavať posledné sekundy svojho života. Keď sa v počítaní dostal od desiatky k nule, zbadal za drakom na kameni v podobe korytnačky sedieť princeznú Améliu, smutnú-presmutnú, márne čakajúcu na vysloboditeľa. Hoci nemal silu bájneho Herkula, tláкло mu v hrudi srdce hrdinu. Bohatiera, ktorý neznesie pohľad na uplakané princezné, hlavne vtedy nie, keď ich unesie drak. Áno, je to tak, Jano sa veľmi prekvapil, že sa mu srdce z nohavíc presunulo na pôvodné miesto. Drak Zákerák však zo seba vydal neartikulovaný pazvuk a Janove srdce nemalo ďaleko od toho, aby znovu padlo tam, odkiaľ vyskočilo.

Vtom si zatiaľ jediný majiteľ vlastného srdca uvedomil závažný fakt: keby ho drak zožral, stal by sa on – hlúpy Jano – najrozumnejšou súčasťou tohto dra-ka. To mu dodalo sily, a tak náš nehrdinský hrdina zaujal hrdinsko-nehrdin-ský postoj, listujúc v duchu prečítanými knihami *Ako uloviť dra-ka*, *Drakobij-om rýchlo a ľahko*, *Ako nebyť drakom ulovený*, *Dračie filety na tisíc spôsobov*. Keď drak zareval ešte viac, vytušil z tohto revu otázku:

– Čo tu chceš, červiačik?

Janovi sa zaraz zahmlilo pred očami a nielen, že zabudol na obsahy kníh, ktoré si snažil pripomenúť, zrazu zabudol aj na obsahy ostatných kníh, no- vín a časopisov, ba zabudol aj na abecedu a s hrôzou sa pýtal sám seba, kde to vlastne je a ako sa volá.

Našťastie začul volanie princeznej Amélie:

– Pomôž mi, statočný mládenec, vyslobod' ma, prosím, – ktoré ako blesk z jasného neba prerušilo dračí rev sprevádzaný ohňovými efektmi chlenia dračej papule, a vtedy sa Janovi zjavila v hlave, ako jasný lúč svetla v nepreko- nateľnej tme, myšlienka: „Pero je mocnejšie ako meč.“

Chopil sa tejto myšlienky, podobne ako topiaci slamky, a položil si prvú zá- sadnú básnickú otázku:

– Čo sa robí perom? Píše! – hneď si aj odpovedal, keďže išlo o otázku básnic- kú a na takú môže autor odpovedať aj sám alebo môže ostať nezodpovedaná.

– A čo sa píše perom? Slová! – odznela druhá zásadná básnická otázka i od- poveď na ňu a hneď sa liahla na svet i tretia zásadná básnická otázka vrátane odpovede:

– A čo sa ešte deje so slovami? Vyslovujú sa!

Skôr než sa stihol drak Zákerák zhlboka nadýchnuť, aby dokázal, že plame- ne, ktoré pred chvíľkou vychrlil, predstavovali len drobnú reklamnú ukážku, a tá naozajstná svetelná šou sa začne čo nevidieť, spomenul si Jano na časť po- znatkov nadobudnutých na vysokej filozofickej peci. Práve to mu zachránilo život. Jano začal zo seba prúdom chrliť slová. Drak od prekvapenia zabudol, ako sa chrlí plameň. Toto ešte nezažil. Janovo rozprávanie sa ani trochu ne- podobalo na hlučné ušipíliace ponosy princeznej Amélie. Znelo monotónne, sladko a jemne, akoby ho do medu namáčal a na chlieb natieral – jednodu- cho dokonalý prednes. Veď si ho náš hrdina roky trénoval pri uspávaní rodi- čov. Dra-ka zrazu prestávala bolieť hlava a čím menej ho bolela, tým menej bol namrzený, a čím menej bol namrzený, tým viac ho opantával spánok. Spánok, ktorý ho pre ukrutné bolesti hlavy dlhé týždne nenavštívil.

